

Posudek oponentky bakalářské práce

Autorka: Veronika Paďourová

Název práce: Komparace přechodu k demokracii v Kolumbii a ve Venezuele

57 stran bez příloh

Charakter tématu a vymezení práce

Autorka Veronika Paďourová si pro svou práci vybrala často pojednávané téma demokratické tranzice. V souvislosti se zvolenými zeměmi (Kolumbie, Venezuela) však vyvstávají první pochybnosti o celkovém konceptu práce. Obě země patří mezi relativně stabilní demokracie Latinské Ameriky, v podstatě v historii druhé poloviny 20. století se ani v Kolumbii ani ve Venezuele (do nástupu Cháveze) neshledáváme, až na výjimky (Rojas Pinilla, Pérez Jiménez), s režimy nedemokratickými.

Ambiciózní cíl práce je definován na s. 1, autorka zde deklaruje, že hodlá zkoumat, „zda a jakým způsobem proces tranzice ovlivnil dnešní podobu demokracie v Kolumbii a Venezuele“. Autorka zde tedy předjímá, že obě země jsou i v dnešní době demokratické, což je v případě Venezuely tvrzení poměrně odvážné a mělo by být poctivě vyargumentováno. Dále zde V. Paďourová uvádí výzkumné otázky týkající se po tom, co vedlo k přechodu k demokracii v obou zemích. Nejsem přesvědčená o tom, že toto vymezení cílů a výzkumné otázky představují vhodný rámec pro účely bakalářské práce. Autorka bohužel v textu nevysvětluje žádný výzkumný design práce, čtenář tedy netuší, jak bude v práci postupovat, jakým způsobem chce odhalovat příčinné souvislosti, jak hodlá operacionalizovat proměnné atp.

Taktéž nerozumím tomu, proč autorka na s. 1 v úvodu píše, že od 50. let se v Latinské Americe začaly hroutit autoritářské režimy a nastolovat režimy demokratické.

Teoreticko-metodologické zakotvení a práce se zdroji

Z hlediska využitých zdrojů lze konstatovat, že zdrojová základna této práce je velmi skromná. Autorka čerpá i ze zdrojů čistě neodborné povahy jako je časopis 100+1 či webový portál valka.cz. V. Paďourová ve své anotaci zmiňuje autory, které však už ve své práci dále neuvádí a nepracuje s jejich publikacemi (např. Stepan). Je též škoda, že autorka nevyužila žádné španělsky psané práce. Autorka, až na výjimky pod jednotlivými obrázky (např. s. 18), zvládla práci s citační normou, nicméně nevím, proč v celé práci nalezneme všehovšudy cca pět poznámek pod čarou. Je třeba mít na paměti, že i poznámkový aparát je součástí odborné práce.

Z pohledu metodologického autorka deklaruje využití deskripce a analýzy, poté též zmiňuje komparativní metodu, která je dle V. Paďourové důležitá „pro porozumění obecného charakteru přechodu těchto studií“. (s. 2) Deskripce a analýza nepředstavují správné či možné metodologické východisko pro odborné práce, komparativní metoda však, při splnění určitých předpokladů, ano. Autorka na s. 2 a 3 (posléze ještě na s. 7) představuje komparativní kritéria, která se mají zaměřovat především na charakteristické rysy konkrétního přechodu k demokracii.

Teoretický rámec je dle autorky opřen o teorie tranzice, přičemž V. Paďourová preferuje ve své práci přístup (nikoli již žijícího profesora Harvard University) Samuela Huntingtona. Bohužel ale není zde vysvětleno (vyjma stručné zmínky na s. 6), proč právě Huntington a nikoli jiný teoretik, resp. chybí mi zde explicitnější

zasazení do odborné debaty o tranzicích. Samotné typologie a přístupy jednotlivých autorů jsou pak rozebírány v první kapitole.

Struktura práce

Celková struktura práce je vzhledem k vytyčeným cílům očekávatelná a zahrnuje teoretickou kapitolu, posléze dvě kapitoly s názvy daných států a poslední část pojednává o srovnání venezuelského a kolumbijského přechodu k demokracii. Autorka by se měla vyvarovat nicneříkajících vět typu „celá práce bude rozčleněna do několika částí a současně i tyto části budou rozděleny do dalších oddílů“ (s. 5).

Úvodní pasáž zahrnuje některé potřebné náležitosti (představení struktury práce), nicméně mnohdy autorka zůstává v rovině obecných tezí (jako např. o důležitosti tématu na s. 2). V úvodu práce se bohužel nenachází adekvátní zasazení tématu do současné akademické debaty, z čehož plyne i slabá analýza použitých zdrojů, jež se omezuje na strohé popisy témat prací či akademických žurnálů. Mj. autorka již v úvodu předjímá, že se u obou případů jedná o přechod pomocí paktu, zároveň však v témže odstavci uvádí, že typ přechodu je jedním z komparačních kritérií (viz s. 2). Nač komparovat něco, co už před tím „odhalíme“?

Z hlediska časového se pak V. Paďourová odkazuje na roky 1957 a 1958 jako na počáteční body zájmu, resp. chce pojednat o vývoji od 50. let 20. století až do současnosti. Domnívám se, že se jedná o nesmírně široké časové pásmo, kdy tak autorka z podstaty věci ztrácí možnost skutečně analytického vhledu. Problémem je však i to, že čtenář stále neví, proč bylo zvoleno zrovna toto časové vymezení, autorka to nevysvětluje, pouze konstatuje, že ve druhé polovině 50. let byly přijaty kompromisní dohody mezi elitami. (s. 2)

Obě kapitoly (s. 21 až 36) věnující se Venezuele a Kolumbii nepřesahují stín deskripce. Pokud máme analyzovat tamní tranzice, bylo by třeba učiniti hlubokou analýzu mj. výchozího stavu (ta byla dosti odlišná v obou zemích) zaměřenou na jednotlivá stanovená kritéria. Takto se v textu dočítáme obecně známé informace o historicko-politickém vývoji obou zemí.

Na s. 37 až 49 se V. Paďourová zabývá samotnou komparací. Těchto dvanáct stran má být hlavním analytickým tělem celého textu. Je škoda, že se autorka samotné komparaci nevěnovala podrobněji. Její závěry tak místy působí velmi povrchně, např. s. 47 uvádí, „ačkoli mají oba státy do současné doby problémy, lze uvést, že v obou zemích proběhla více či méně úspěšná liberalizace i demokratizace“. Podobně obecné závěry činí V. Paďourová i v posledním odstavci na s. 49. Bohužel právě zde se zcela jasně ukazuje, že autorka nenaplnuje stanovený cíl práce, nikde se nevypořádává s anoncovanou snahou o hledání a definování vlivu tranzice na dnešní podobu demokracie. Takový cíl totiž vyžaduje zcela jiný typ práce a odlišnou strukturu.

Formální stránka

Práce je stylisticky na průměrné úrovni. Místy větné konstrukce trpí vyšinitými vazbami, špatným skloňováním (např. u cizích jmen, „cílem Gustava Rojase Pinilla, s. 23) či různými nevhodnými výrazy (zde zmíním např. tvrzení, že Kolumbie „je omílána oběma oceány“, s. 21; autorka znovu omílá na s. 44, zde však již v lepším kontextu).

Závěrem

Práce V. Paďourové obsahuje řadu problematických míst. Není zde adekvátně definována metodologie, samotný obsah se nevymyká ze zajetí ploché deskripce a cíl

práce je stanoven v podstatě nereálně, resp. struktura práce jej nesleduje. Zejména z těchto důvodů je moje hodnocení bakalářské práce velmi kritické a práci shledávám jako text, jenž je na hraně obhajitelnosti, tedy mezi E a F. Práci tak doporučím k obhajobě pouze v tom případě, že autorka bude odpovídajícím způsobem připravena v rámci obhajoby vysvětlit klíčové výtky uvedené v posudku, případně v obou posudcích.

V Hradci Králové dne 15. 8. 2016.

Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D.